

Dosarul nr. 3ra-766/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: M. Gandrabur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, G. Dașchevici, V. Negru)

Î N C H E I E R E

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Emelianțeva Galina, reprezentată de avocatul Bîrcă Valeriu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Emelianțeva Galina împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la constatarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată integral hotărârea din 22 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a ț ă :

La 9 septembrie 2019, Emelianțeva Galina a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la constatarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că pe data de 3 iulie 2019 a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Botanica, mun. Chișinău cererea cu privire la stabilirea și acordarea pensiei pentru limita de vârstă.

Ca urmare, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Botanica, mun. Chișinău nr. 1237/2405 din 12 iulie 2019, a fost refuzată în stabilirea pensiei, deoarece potrivit prevederilor art. 41 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii, de la 1 iulie 2019 vârsta standard de pensionare pentru femei constituie 58 ani și 6 luni.

În continuare a relatat că pe data de 24 iulie 2019 a depus o cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei CTAS Botanica nr. 1237/2405 din 12 iulie 2019 și emiterea deciziei privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă de la data adresării cererii și depunerii ultimului document necesar în acest sens, însă aceasta a fost respinsă.

Este de părere că la emiterea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Botanica, mun. Chișinău nr. 1237/2405 din 12 iulie 2019, menținută prin scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Socoale nr. E-1733/19 din 17 august 2019, au fost încălcate

prevederile legislației în vigoare, iar refuzul în stabilirea pensiei pentru limită de vârstă este ilicit.

În susținerea opiniei enunțate, a obiectat că prin interpretarea restrictivă a legii, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Botanica, mun. Chișinău la emiterea deciziei nr. 1237/2405 din 12 iulie 2019 a diminuat nivelul de protecție socială oferit de lege, precum și a admis limitarea dreptului său la pensie pentru limită de vârstă și principiului universal al respectării drepturilor dobândite licit.

Or, la xxxxx, când dânsa a dobândit dreptul la pensie pentru limită de vârstă, prevederile art. 41 din Legea privind sistemul public de pensii nu stabilea condiția atingerii vârstei de 58 ani și 6 luni ca vârsta de pensionare, or în condițiile legii vârsta de pensionare stabilită era de 58 ani.

A mai afirmat după depunerea în instanță de judecată a prezentei acțiuni, urmare a atingerii unei noi vârste privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 94/2019/52459 în baza cererii nr. 94/2019/3330 din 28 octombrie 2019, i-a fost stabilită pensia pentru limită de vârstă în mărime de xxxxx lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 32, 41 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, art. 46, 47 din Constituția Republicii Moldova, art. 9, 17, 39, 64, 189, 208 din Codul administrativ.

A solicitat inclusiv prin cererile de concretizare și completare a acțiunii din 27 februarie 2020 și 7 octombrie 2020, anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Botanica, mun. Chișinău nr. 1237/2405 din 12 iulie 2019, precum și a deciziei de soluționare a cererii prelabile materializată în scrisoarea nr. E-1733/19 din 17 august 2019 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite în beneficiul reclamantei pensia pentru limită de vârstă de la data adresării cererii nr. 94/2019/2755 din 3 iulie 2019 și depunerii ultimului act necesar în acest sens.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Botanica, mun. Chișinău nr. 1237/2405 din 12 iulie 2019 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. E-1733/19 din 17 august 2019. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite în beneficiul reclamantei Emelianțeva Galina pensia pentru limită de vârstă de la data adresării cererii nr. 94/2019/2755 din 3 iulie 2019 și depunerii ultimului act necesar în acest sens.

La 3 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 22 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 19 ianuarie 2021 a prezentat motivarea apelului, cu respectarea termenelor prevăzute de art. 232 Cod administrativ.

Prin decizia din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată hotărârea din 22 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie prin care acțiunea a fost respinsă.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut prevederile art. 2, 9, 14, 15, 32, 41 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, art. 73 din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, care reglementează aspecte ce țin de dreptul la pensie, categoriile de pensii, dreptul la pensie pentru limita de vârstă, condițiile de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă, termenele

de acordare a dreptului la pensie, vârstele de pensionare și acțiunea în timp a actului normativ.

Prin urmare, instanța de apel a ajuns la concluzia temeiniciei deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Botanica, mun. Chișinău nr. 1237/2405 din 12 iulie 2019 prin care a fost respinsă cererea pentru stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, pe motiv că la data de 1 iulie 2019, vârsta standard de pensionare pentru femei constituie 58 ani și 6 luni, iar la data de 3 iulie 2019, Emelianțeva Galina cu termenul de 30 de zile depășit, nu îndeplinea condiția de stabilire a pensiei privind vârsta de pensionare prevăzută de art. 41 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

La 17 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal Emelianțeva Galina, reprezentată de avocatul Bîrcă Valeriu a depus recurs împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată, prin faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

În acest sens, a remarcat că nu sunt corecte concluziile instanței de apel precum că la data examinării cererii depuse de Emelianțeva Galina, Casa Națională de Asigurări Sociale întemeiat a aplicat normele legale care erau în vigoare la data examinării cererii privind acordarea pensiei.

A obiectat că este greșită opinia potrivit căreia în cazul în care termenul de depunere a cererii pentru acordarea dreptului la pensie prevăzut de art. 32 alin. (4) lit. a) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998 a fost depășit, dreptul la pensie pentru limita de vârstă se va acorda în baza condițiilor prevăzute de legislație la data solicitării dreptului la pensie.

A afirmat că interpretarea de către instanța de apel a prevederilor art. 32 alin. (4) lit. a), alin. (5) și (6) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, nu corespunde spiritului normei juridice, în măsură în care are ca efect desființarea contrară legii a unui drept subiectiv la prestația socială dobândită prin efectul legii în vigoare.

A conchis că la data de xxxxx, când a atins vârsta pentru dobândirea dreptului la pensie pentru limită de vârstă, art. 41 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998 nu stabilea condiția atingerii vârstei de 58 ani și 6 luni ca vârstă de pensionare, iar în condițiile legii vârsta de pensionare stabilită la acea dată era de 58 ani.

Or, la data de xxxxx, a dobândit prin efectul legii în vigoare, dreptul la pensie pentru limita de vârstă întrunind cumulativ condițiile de pensionare și anume vârsta de pensionare și stagiul de cotizare.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

La 1 iulie 2021 în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f. d. 136), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural de depunere a referinței.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă

legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 18 mai 2021, fiind notificată recurentei Emelianțeva Galina în data de 22 iunie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar (f. d. 116). Astfel, recursul depus la 17 iunie 2021, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Emelianțeva Galina, reprezentată de avocatul Bîrcă Valeriu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios

administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Emelianțeva Galina, reprezentată de avocatul Bîrcă Valeriu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Emelianțeva Galina, reprezentată de avocatul Bîrcă Valeriu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan